

La unificació alemanya ja està servida

A partir de l'1 de juliol la gran Alemanya o Alemanya unificada ja serà una realitat perquè haurà entrat en vigor el tractat d'unió econòmica, monetària i social interalemany.

De fet és la República Federal que absorbeix la República Democràtica i és el govern de Bonn qui decidirà la política econòmica, monetària i social. Queda per resoldre la unió política, que segurament es consumarà el pròxim mes de desembre amb la celebració d'unes eleccions legislatives conjuntes, i els aspectes militars que es negociaran a nivell internacional en l'anomenada conferència "dos més quatre" (les dues Alemanyas més les quatre potències vencedores de la Segona Guerra Mundial, és a dir, Estats Units, Unió Soviètica, Gran Bretanya i França).

El procés ha tingut un protagonista indiscutible, el canceller federal Helmut Kohl, que s'ha situat com a figura de primer rengle en la política internacional.

La sortida de la cursa pot situar-se en aquell ja llunyà 9 de novembre del 1989 en què la pressió obligà les autoritats de la RDA a obrir el mur de Berlín i donar llibertat per a viatjar als ciutadans de l'Alemanya de l'Est. Començava una nova era al continent europeu. Les fronteres interalemanyes s'obrien i s'iniciava el procés d'unificació, de retrobament dels alemanys per la base. Només vuit dies abans, l'1 de novembre, el líder de la RDA Egon Krenz deia que enderrocar el "mur defensiu de Berlín és irreal". Dos dies després, el president francès, François Mitterrand, afirmava que la qüestió alemanya seria l'afer predominant a Eu-

ropa durant la pròxima dècada.

El 10 de novembre començava l'enderrocament del mur de Berlín, s'anunciaven a la RDA eleccions lliures i democràtiques, sense precisar-ne dates, i Polònia ja demanava que es respectessin les fronteres actuals. Kohl, prudent, deia als alemanys que caminessin "vers un futur comú". El dia 13 el Parlament de la RDA elegí el reformista comunista Hans Modrow com a primer ministre que formarà un govern amb una tercera part de ministres no comunistes. Krenz insistí que "la unificació no és a l'agenda de discussions". El dia 15, el president soviètic, Mikhaïl Gorbtxov, declarà que "la unificació d'Alemanya no és una qüestió política d'actualitat". Modrow introduí un seguit de reformes polítiques i econòmiques i proposà, el dia 17, una "comunitat contractual amb la RFA", que vol dir cooperació sí, unificació no. El dia 21, el ministre de l'Alemanya Occidental d'Afers Estrangers, Hans Dietrich Genscher, diu a Washington que "malgrat una separació de dècades, som una nació". I el dia 28 Kohl presenta al Bundestag (Parlament de la RFA) el seu pla d'unificació que primer seria per una confederació per a després ser una federació. La proposta sorprèn els aliats, irrita Moscou i esvera Polònia. Mitterrand diu que cal reflexionar i molts dirigents comunitaris temen que la CEE sigui víctima d'una ràpida unificació alemanya. Kohl tranquil·litza els seus aliats però no pot evitar el rebuig

de Modrow i dels països de l'Est.

Però el curs dels esdeveniments a la RDA és inaturable i l'1 de desembre el Parlament posa fi al paper dirigent dels comunistes. El dia 3 dimiteix Krenz de la direcció del partit comunista i el dia 6 com a cap d'estat. Modrow és ara l'home fort. El dia 9 Modrow revela que la RDA està en situació de fallida econòmica i el dia 11, 300.000 manifestants a la RDA demanen la unificació. El secretari d'estat nord-americà, James Baker, viatja a les dues Alemanyas i el govern de la RDA anuncia per al 6 de maig eleccions democràtiques.

El dia 19 Kohl i Modrow es reuneixen a Dresden i

acorden iniciar negociacions sobre una "comunitat contractual". El 22 obren la Porta de Brandenburg de Berlín, símbol de la divisió alemanya.

L'1 de gener del 1990, 400.000 alemanys celebren el Nou Any a la Porta de Brandenburg. Durant el mes proliferen a la RDA les massives manifestacions anticomunistes i els partits de la RFA creen o busquen "germans" a la RDA. La situació és prou greu perquè Modrow ofereixi a l'oposició participar en el govern. Finalment, el dia 28 grups opositors entren a formar part del gabinet i es decideix que les eleccions seran el 18 de març. El 30 Modrow s'entrevista amb Gorbtxov a Moscou. El líder soviètic diu

que correspon al poble alemany decidir la unificació i que no pot qüestionar-se el principi de la unitat alemanya. Així, en tres mesos passa de considerar irreal la unificació a acceptar-la.

L'1 de febrer Modrow proposa un pla d'unificació en base a una neutralitat militar.

El dia 13 les quatre potències garants de l'estatut de Berlín (EUA, URSS, Gran Bretanya i França) i les dues Alemanyes decideixen iniciar converses a nivell ministerial sobre els aspectes exteriors de la unificació i sobre les qüestions referents a la seguretat dels estats veïns. Polònia

tives a la RDA que donen una victòria àmplia als demòcrata-cristians dirigits per Lotar de Maiziere. De fet, el gran guanyador és Kohl. Els socialdemòcrates en surten derrotats. Es negocia un govern d'àmplia coalició de demòcrata-cristians, socialdemòcrates i liberals dirigits

un marge menor. Es diu que les eleccions legislatives conjuntes podrien ser el gener del 1991. El 14 es reuneixen Kohl i De Maiziere a Berlín i el canceller federal diu que les eleccions podrien ser el mes de desembre. Es posa com a data límit el 13 de gener del 1991. El 16 els dos primers ministres alemanys van junts al Parlament Europeu, a Estrasburg, i el 18 se signa el tractat interalemany d'unió econòmica, monetària i social. Kohl va a Washington i referma a Bush la seva aliança amb els EUA.

El 25 l'URSS suspèn la retirada de les seves tropes de la RDA i vol que el futur exèrcit alemany sigui limitat per un tractat sorgit de les converses dels "dos més quatre".

Del 30 de maig al 3 de juny Alemanya és el tema central de la cimera Bush-Gorbatxov de Washington. Hi ha desacord en el tema militar. Gorbatxov suggereix que la seguretat europea estigui a càrrec de la CSCE (Conferència sobre Seguretat i Cooperació a Europa), per sobre de l'OTAN i el Pacte de Varsòvia. Bush no cedeix en la postura de que l'Alemanya unida ha d'estar dins l'OTAN. S'inicia una marató de reunions bilaterals Baker-Xevardnadze i Genscher-Xevardnadze sobre el tema.

El 16 de juny Kohl reconeix les fronteres occidentals de Polònia (el dia 20 ho faran els dos parlaments alemanys) i el 18 diu que "1990 serà l'any de la unitat política d'Alemanya". Els socialdemòcrates de les dues Alemanyes s'unificaran el 28 de setembre, els liberals el 26 d'agost i els demòcrata-cristians l'octubre. I el 21 cau un altre símbol de la divisió de Berlín en desmantellar els aliats Checkpoint Charlie. La unitat ja està servida. Kohl n'ha estat el cuiner. Sols queda per resoldre el problema militar.

Antoni Reig

El dia 2 el ministre soviètic d'Afers Estrangers, Eduard Xevardnadze, suggereix un referèndum internacional sobre la unificació alemanya. Kohl rebutja la neutralitat militar de l'Alemanya unida i el referèndum internacional, i el dia 6 proposa a la RDA obrir immediatament negociacions sobre la unió econòmica i monetària. El canceller federal promet al president de la Comissió Europea, Jacques Delors, que la unificació alemanya no frenarà el procés d'integració europeu i davant el Bundestag diu que la unificació podria realitzar-se enguany. Va a Moscou a parlar amb Grobatxov i torna el dia 11 dient que "el camí està lliure per a la unificació".

demana participar-hi Modrow accepta negociar la unió monetària. El 16 la CEE convoca una cimera extraordinària sobre el tema per al mes abril i el 17 es comença a desmuntar sencer el mur de Berlín.

El 6 de març Modrow i Gorbatxov, reunits a Moscou, insisteixen que el procés unificador ha de ser lent i oferir garanties sobre la frontera occidental polonesa. Genscher vol donar aquestes garanties però Kohl es nega perquè significa renunciar a Silèsia i Pomerània. El dia 14 comença a Bonn la conferència "dos més quatre" sobre la unitat alemanya i s'invita a participar Polònia quan es parla de fronteres. I el 18 se celebren les eleccions legisla-

per De Maiziere. La CEE destina un fons especial per a ajudar la RDA i Kohl garanteix a Delors un procés d'unificació alemany paral·lel al procés d'integració de la CEE.

El 28 d'abril se celebra a Dublín la cimera extraordinària de la CEE sobre la unificació alemanya i Kohl en surt amb el suport dels seus col·legues. Tanmateix, Gorbatxov rebutja una Alemanya unida dins de l'OTAN i proposa que formi part dels dos blocs (OTAN i Pacte de Varsòvia). Washington diu que no.

El 6 de maig se celebren a la RDA eleccions municipals, que tornen a guanyar els demòcrata-cristians però per